

Дирекtywę 1999/44/WE URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32019L0771> (дата звернення: 10.12.2023).

5. Dybka W. *Odpowiedzialność sprzedawcy z tytułu rękojmi w świetle Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2019/771 w sprawie niektórych aspektów umów sprzedaży towarów*, Internetowy Przegląd Prawniczy TBSP UJ. 2019. Nr 3 (47). S. 5-36.

6. Południak-Gierz K. *Wpływ regulacji Dyrektyw 2019/770 oraz 2019/771 z zakresu rękojmi na poziom ochrony polskich konsumentów względem rozwiązań w tym zakresie obowiązujących w kodeksie cywilnym. Implementacja do polskiego porządku prawnego Dyrektyw konsumenckich na przykładzie Dyrektyw 2019/770 i 2019/771*. Warszawa: Prawo Prywatne, 2022, pp.28-40 URL:https://iws.gov.pl/wp-content/uploads/2022/10/IWS_Poludniak-Gierz-K.-_Wplyw-regulacji-dyrektywy-2019.770-oraz-dyrektywy-2019.771-z-zakresu-rekojmi-na-poziom-ochrony-polskich-konsumentow.pdf (дата звернення: 7.12.2023)

7. Journal of Intellectual Property, Information Technology and Electronic Commerce Law Volume 12 Issue 2 ISSN 2190-3387, p. 182 URL: file:///C:/Users/TOSHIBA/Downloads/JIPITEC_12_2_2021.pdf (дата звернення: 10.12.2023)

Лужняк А.

*студент юридичного факультету
Західноукраїнського національного
університету.*

*Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доктор права
Українського вільного університету,
професор кафедри теорії права
та конституціоналізму ЗУНУ,
почесний професор університету,
Заслужений юрист України,
академік Академії політико-правових наук
Кравчук М. В.*

УКРАЇНЬСЬКА ДЕРЖАВА ЯК СОЦІАЛЬНА, ДЕМОКРАТИЧНА, ПРАВОВА ДЕРЖАВА: ЗАГАЛЬНО ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Постановка проблеми. На сьогоднішній час кожна держава прагне здобути статус соціальної та правової. Україна не є винятком, тому свою політику вона спрямовує на забезпечення статусу соціальної та правової держави. У Конституції України в ст. 1 закріплено, що: «Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава» [2].

Пізнання даної теми, на сьогоднішній час, в час війни є досить актуальним, оскільки розкриття загально теоретичних аспектів України, як соціальної та правової держави сприятиме збільшенню правової свідомості та правової культури українського народу, а це фундаментальна основа, без якої саме розвиток майбутньої держави є безперспективним.

Стан дослідження. Розробка даної теми знайшла своє висвітлення в наукових працях таких вчених–правників:

А. Вишневського, В. Васильєва, Г. Бутко, Д. Вороніна, М. Кравчука, І. Колішевського, О. О. Луценка, П. Жебровського, С. Головатого, Ю. Трофимовича та ін..

Мета дослідження є становлення та розкриття загальних теоретичних аспектів української держави, як соціальної, правової та демократичної політико – територіальної організації.

Предмет дослідження є Українська держава, як держава соціального, правового та демократичного характеру, а також загальні теоретичні аспекти цих якостей.

Об'єкт дослідження є особливості розвитку Української держави.

Виклад основного матеріалу. З початків свого існування Україна свій зовнішньополітичний та внутрішньополітичний курс спрямовує на закріплення статусу соціальної, правової та демократичної держави. Проте весь її шлях характеризується сталим характером, а саме починаючи з Русі України відбувалися постійні напади Золотої Орди, які закінчилися протекторатом. В подальшому період козацтва в якому частина України підпадає під Польщу, протягом невеликого періоду часу під Московським царством і закінчуючи участю Української держави в Союзі Радянських Соціалістичних Республік.

Всі ці періоди були невдалими для нашої держави, проте не зважаючи на це, після Акту проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року, Україна поступово, але рішуче розвивалась у плані закріплення статусу соціальної, правової та демократичної держави.

Для повного розкриття даної теми слід більшу увагу акцентувати на термінах, тобто «правова держава», «демократична держава», «соціальна держава».

Слушно зазначив М. В. Кравчук в своїй навчальній розробці, що: «Правова держава – це держава, підпорядкована праву, в якій дії її органів влади і службових осіб здійснюються на засадах конституційності й законності, а також підконтрольній незалежним судам. Це держава реальних прав людини, вона є засобом, інструментом забезпечення таких прав» 1, с. 172].

Судячи з цього терміну можна зазначити, що правова держава характеризується рядом своїх характерних ознак. Таким чином до основних ознак правової держави слід відносити: розподіл влади на законодавчу, виконавчу та судову, панування принципу верховенства права, наявність взаємної відповідальності держави перед особою та особи перед державою, висока правова свідомість та правова культура.

На основі наведеного матеріалу можна зробити висновок, що правова держава – держава в якій панує закон, проте слушно зазначає К.Сінянський: «При цьому саме закон має бути правовим, тобто відповідати вимогам права як синоніму справедливості, демократизму, гуманізму й моральності» [3, с. 1].

Українській державі також притаманні риси соціальної держави. У якій Конституції України, а саме ст. 1 закріплено, що Україна є соціальною державою, тобто такою, яка спрямована на забезпечення гідного соціального прожиткового мінімуму громадян. Соціальна держава також характеризується рядом індивідуальних особливостей, наприклад високим рівнем розвинутого громадського суспільства, тобто таким суспільством, яке тісно пов'язане спільною метою та ідеологією.

У своїй науковій роботі доцільно підкреслив І. Л. Бородін, який у

висновку вказав, що: «на основі аналізу можна запропонувати визначення соціальної держави як такої, яка заснована на принципах соціальної справедливості, рівності і свободи, характеризується розвиненим громадянським суспільством, в якій гарантовані прожитковий мінімум громадянам, їх соціальне забезпечення, загальний підйом добробуту, та в якій існує налагоджений, механізм практичної реалізації і захисту такого добробуту» [4, с. 3].

На основі даного матеріалу можна стверджувати, що Україна, як соціальна держава, де державою гарантований прожитковий мінімум а також їх соціальне забезпечення. Проте, особливу роль відіграють принципи соціальної справедливості, який передбачає той фактор, що жодна людина, не зважаючи на соціальне, економічне, політичне, релігійне положення, є рівним у своїх правах та свободах порівняно із іншими учасниками соціуму.

Термін демократія слід ще трактувати з латинської мови, в якій «demos» - народ, «kratos» - влада, тобто влада народу [36. с, 1].

Українська держава ще з самих початків свого існування вважається демократичною державою. А. Свинарчук зазначив: «Демократія – форма державно-політичного устрою суспільства, що ґрунтується на визнанні народу джерелом влади» [5. с, 1].

На думку М.В. Кравчук : «Демократія - це режим, за якого державна (політична) влада здійснюється з дотриманням основних прав людини, із забезпеченням легальних можливостей вільного волевиявлення і врахування інтересів усіх груп населення через демократичні інститути» [1. с, 101].

Демократія, як форма державного правління є предметом особливої зацікавленості вчених – правників, У загальній теоретичній кваліфікації демократію відносить до неправильної форми державного режиму, оскільки за цим твердженням влада в державі не може належати людям, які не володіють відповідними знаннями щодо методів управління суспільними справами.

Основоположною засадою демократії є те, що основне джерело влади є народ, проте також не слід забувати і про такі провідні принципи як політична свобода, рівноправність громадян, поділ влади на три різновиди, плюралізм, гласність тощо. Доцільними прикладами того, що Україна є демократичною державою, підтверджує вибір президента кожних чотири роки, наявність великої системи органів місцевого самоврядування, існування громадських організацій, економічна, політична свобода тощо.

Висновки. На основі вищевказаного матеріалу можна зробити висновок, що держава, яка поєднує в собі риси демократичної, соціальної та правової держави є надзвичайно великим досягненням державного розвитку, оскільки задля здобутку всіх цих критеріїв необхідно закріпити як на державному, так і на інших рівнях такі провідні засади як соціальна рівність, політична та економічна свобода, забезпечити високий рівень громадського суспільства, оскільки громадянське суспільство слугує основною рушійною силою, яка і створює основу для формування правової, соціальної та демократичної держави.

Список використаних джерел

1. Кравчук М. В. Теорія держави і права(опорний конспекти) : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 3-є вид., змін. й доп. Тернопіль: ЗУНУ , 2020. 524 с.

2. Конституція (Основний Закон) України : від 20.04.1978 р. № 888-IX : станом на 28 черв. 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/888-09#Text> (дата звернення: 24.04.2024).

3. Сінянський К. Правова держава : thesis. 2009. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/16341> (дата звернення: 24.04.2024).

4. Бородін І. Л. Поняття соціальної держави та її ознаки: історично правовий аспект : thesis. 2016. URL: <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/26888> (дата звернення: 24.04.2024).

5. Свиначук А. Демократія сучасної України : thesis. 2009. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/16348> (дата звернення: 25.04.2024).